

הלכות ציצית סימן ח

מתחלה גם על טלית גדול ולא הפסיק בינתיים בשיחה או בדברים אחרים, אינו צריך לחזור ולברך:
יד * אם פשט טליתו, אפלו היה דעתו לחזור ולהתעטף בו מיד, (לו) צריך לברך בשיחור ויתעטף בו: הגה * ויש אומרים (לז) שאין מברכין * אם היה דעתו לחזור ולהתעטף בו (אגו סי' לד). ויש אומרים (לח) דוקא כשנשאר עליו (טו) [טז] טלית קטן, והכי נוהגין (שס). (עין לקמן סימן כה סעיף יב): **טו (י) אם נפלה**

פ כ"י ושבלי הלכות והאגור בשם מהר"מ צ נ"י בשם הרשב"א בשם רבו ור"י בסוף פ"ק דברכות

שערי תשובה

וכיוצא בו, לא גרע משיחה. ולפמש"ל דעת הת"ש דאיכא דעות שא"צ לברך ברכה, כי כל ספק ברכה להקל, א"כ ה"ה בהפסק ברכה הדין פן שא"צ לברך. וכדי לצאת מידי פלגתא, יש לעשות כמ"ש לעיל מדברי הת"ש בשם פ"ח בין שחיטה לשחיטה, ע"ש: [טז] טלית קטן. עבה"ט. ודעת הלבוש כהשלחן ערוך, וכ"כ בשם הנ"צ ושכנה"ג שיחזור ויברך אפלו נשאר עליו ט"ק. והרמב"ם לצאת מידי פלגתא בזה א"א לו לעשות הפקנה של הת"ש שכתבתי לעיל, דכיון שעומד במשך זמן תפלה א"א שישחך דעתו מחזרת לבישת הטלית; וכ"כ בת"ש שם אהיהא דמהר"ם, שאם היה לובש הט"ק ומברך עליו לא היה אפשר להסיח דעתו כלל מלבלב ט"ק, דהרי כחייב אצלו להתעטף בו בשעת תפלה, ולא היה יכול לעשות כ"כ הפסק ביניהם כדי לגרם ברכה שא"צ, הא אם היה אפשר לו להסיח דעתו שאינו רוצה לבלב טלית עוד, אין זה גורם ברכה. ולכן נראה שיכול לעשות לכוון בשעת ברכה ולגמר בדעתו שלא תפטר ברכה זו רק לבישה הראשונה לבד, ואז אינה פוטרת מפשיטה ואילך אף שדעתו לחזור ולבלב ויש עליו ט"ק, וכעין שכתב בת"ש בשם הפר"ח שהבאתי לעיל ס"ק יב. ואף שבת"ש שרא בה נראה וכ' דלא מהני מה שמחשב, הינו לפי שהמוכנים לשחט לפניו ומכונן לשחטם לא מהני מה שמחשב שאין פוטר שחיטתו בברכה זו, אכל בזה שפיר י"ל שאין מברך רק על מעשה לבישה זו, ואם יפשט ויחזור וילבש, פנים חדשות באו לכאן. ולרוחא דמלתא יש להפסיק גם-כן באיזה שיחה לאיזה צד, שיהיה נחשב כהפסק הדעת; וכבר כתבתי בשם הת"ש דכהאי גוונא לא היה גורם ברכה שא"צ, דמוטב להכניס עצמו לספק זה מלקנס בספק שנמנע לברך, וכן אני נוהג. ומ"מ הואיל וזמנין דמתרמי שצריך לפשט כשעומד בתפלה במקומות שאינו ראוי להפסיק, לכן אני גומר בדעתי שלא יפטר הברכה כשאצטרף לפשט בשעה שיש רשות להפסיק בדבור, ואז טרם לבישה אני מפסיק באיזה מלות וחזור ולובש בברכה. ומ"מ כשארע שצריך לפשט במקום שאין רשות להפסיק, יהיה כח הברכה הראשונה עומדת במקומה בין שפושט ע"מ לבלב מיד, וגם נשאר עליו ט"ק, ומהני לצאת ידי ברכה בליבישה שניה, עכ"פ לדעת הרמ"א ודעמה, ומי שנוהג בן כמה פעמים לכוון בשעת ברכה לשם כך, אף אם אינו מכונן אח"כ ועושה הברכה בסתם, מסתמא ע"ד מנהגו הוא מברך. ודין המקומות שאינו ראוי להפסיק ובאר בהלכות ק"ש בעוה"י"ת. ועין בשו"ת בית יעקב סי' טז שאם דר בחדר הסמוך לבית הכנסת שאין בהלוח כ"ב אפה, אין ההלוח הפסק, ע"ש; אך במג"א מבאר דדוקא אם שניהם בבית אחד לא תשיב הפסק מחדר לחדר, ע"ש ובט"ו וחי"צ. וכתב בשו"ת פני יהושע כתי"י סי' ו, כמה שנוצה חכם אחד לפרש דברי הטור שמסתפק בפושט כדי לכנס לכהכ"ס כו', הינו שבאמת לא נכנס אלא חזר ולבש מיד, אכל נכנס צריך לברך, כדאיתא בגמרא, והפ"י ז"ל דחה דבריו דאפלו נכנס קאמר הטור, לפי שדעתו ללבוש מיד ביציאתו אפשר שאין צריך לברך, ע"ש, וכן דעת כל האחרונים לפי דעת הטור:

באור הלכה

הטלית גדול לפניו בשעת ברכה. ולפלא על מפרשי השלחן ערוך שלא בארו כל זה: * אם פשט טליתו וכו' צריך לברך וכו'. עין במשנה ברורה כמה שכתבנו: ועין לעיל בסעיף קטן ל"א, דהינו דמוכח שם מהמגן אברהם דאם בשעת הברכה היה דעתו שיפשטנו ויחזור וילבשנו, לכלי עלמא אין צריך לחזור ולברך. וזהו לעניות דעתי העצה היעוצה שיוכל לצאת בזה כל הדעות, שיכונן בשעת ברכה שאם יצטרף לפשטו שיחזור וילבשנו. ועין בשערי תשובה: * ויש אומרים שאין מברכין וכו'. עין במשנה ברורה כמה שכתבנו דאם לא לבשו מיד, אז צריך לברך לכלי עלמא בכל גוני. ועין בספר ארצות החיים בשם תשובת קול אליהו, דלפי זה, היוצא מבית המרחץ צריך ברכה שנית על הטלית קטן. דאיכא הפסק גדול⁵⁴, והביא בן בשם רבני קשישי דירושלים, עכ"ל. והעולם אין נוהגין לזהר בזה; ואפשר שטעמם דלא שיהי בזה הסח הדעת, שמברך הוא לחזור ולבלב את בגדיו⁵⁵. ולכאורה נראה דלא מהני בזה אפלו אם יכונן בבקר בעת הברכה שיפשטנו ויחזור וילבשנו, בין דמטעם הפסק אתינן עלה. ואפשר לומר, דכשמכונן לזה בעת ברכה בבקר לא שיהי בזה הפסק בין הפשיטה והלבישה, דהברכה קאי על לבישה השנית; מדע, דמשמע מהמגן אברהם דעצה זו מהני אפלו להבית יוסף דסבירא לה דתקף שפשט אונא לה המצנה, ולא מהני מה שהיה דעתו לחזור ולבלב, ועל פירוש משום דהברכה קאי על לבישה השנית. ואפשר לדחות דסבירא לה דעל ידי הפקנה שמכונן לזה בשעת ברכה מהני אחר כך סמיכת הפשיטה להלבישה, וצריך עיון. והנה מדברי הב"ח בסימן זה משמע דמרחץ לא חשיב הפסק לגבי טלית קטן, ואולי יש לחלק בין אם שהה הרבה אם לא, והב"ח אירי דלא שהה. ויותר טוב שיכונן בבקר בעת הברכה שלא תפטר בברכה זו להטלית קטן רק עד שיפשטנו בבית המרחץ⁵⁶, ואז יוכל לברך אחר כך לכלי עלמא⁵⁷. ועין בשערי תשובה: * אם היה דעתו וכו'. עין במשנה ברורה מסקנת

באר היטב

לא הוי הפסק, ע"ש. ועין בשו"ת כנה"ג שהאריך: (טז) טלית קטן. ט"ז כתב, לענין מעשה ודאי ספק ברכות להקל ואין לברך שנית אם היה דעתו לחזור ולהתעטף בו אפלו לא נשאר עליו טלית קטן, כמו שפסק רמ"א סי' כה לענין תפלין באם היה דעתו עליו דא"צ לחזור ולברך, ע"כ. ומ"א כתב: דברי הב"ח עקר, שכתב דמהר"ח אירי בשהסירו סתם, לכן כשנשאר עליו טלית קטן עדין לא הסיח דעתו מן המצנה, ע"ש, משמע נמי באם דעתו לחזור ולהתעטף, אפלו לא נשאר עליו טלית קטן א"צ לברך; ומנה, אם לא היה דעתו לבלב מיד, לא מהני אם נשאר עליו טלית קטן, וצריך לברך, ואז א"צ לבדק הציצית כשחזור ולובשו, מ"א סי' יג ס"ק ה, ועין מ"א סי' זה. ולכ"ע אם פשט טליתו בבקר ונשאר עליו טלית קטן וחזור ולובש טליתו במנחה, אעפ"י שהיה בדעתו כשפשטו בשחרית לחזור ולבלב במנחה אפלו הכי צריך לברך, משום דשהה כ"כ, ע"ת וכ"כ בשכנה"ג בהגהת ב"י ס"ה, ע"ש שהאריך: (יז) אם נפלה טליתו. ובזה כ"ע מודו, דהא נפלה בלא דעת ואונא לה מצותה, אפלו נשאר עליו טלית קטן לא מהני, כמ"ש בס"ק שלפני זה. ואם נפלה מעל כל הגוף,

משנה ברורה

לבש בחדר זה והטלית גדול בחדר אחר, דשנוי מקום לא הוי מתדר לחדר⁴⁹ בין דהיה דעתו לזה⁵⁰, וכדלקמן בסימן רעג סוף סעיף א. ומה שכתב ב'שיחה' הוא אפלו (נא) תבה אחת⁵¹. ועין לעיל בסעיף קטן כח כמה שכתבנו בשם האחרונים לדינא: **יד (לו) צריך לברך.** אפלו נשאר עליו טלית קטן, ואפלו אם תקף נתעטף בו ולא שנה מקומו כלל בינתיים, דהפשיטה גופא הפסק הוא בזה. ועין לעיל בסימן זה, סעיף קטן לא, מה שכתבנו שם: (לז) שאין מברכין. אפלו אם בעת הפשיטה לא נשאר עליו טלית קטן, (נב) וכן פסקו האחרונים. וטעם היש אומרים הוא, דכיון דבעת הפשיטה היה דעתו תקף ללבוש, וכן עשה, לא הוי הפשיטה הפסק⁵²; ואפלו אם שנה מקומו בינתיים, כגון שפשט אותו לכנס לבית הכנסת וכל פיוצא בזה, לא הוי השנוי מקום בזה הפסק, כיון שחזר ולבש אותו טלית עצמו. ואינו דומה למה דהספימו הפוסקים בסימן כה [בסעיף יב, ועין שם במשנה ברורה] דאם פשט תפלין אדעתא להכנס לבית הכנסת הוי הפסק על ידי זה, דשאני התם כיון דבית הכנסת אסור בתפלין הוי הפסק גמור⁵³, מה שאין בן בטלית דמדינא אינו אסור רק דאינו נכון לעשות בן, על כן לא הוי הפסק על ידי זה. ודע, (נג) דאם בעת הפשיטה לא היה דעתו לבלב מיד רק אחר איזה זמן, אף שאחר כך חזר ונתעטף בו מיד, לכלי עלמא צריך לחזור ולברך ואפלו אם נשאר עליו טלית קטן, דתקף שפשטו אונא לה המצנה. והוא הדין להפך: אם בעת הפשיטה היה דעתו לבלב מיד, ואחר כך נשתהא (נד) איזה זמן והסיח דעתו, גם בזה לכלי עלמא צריך לחזור ולברך אפלו אם נשאר עליו טלית קטן: (לח) דוקא כשנשאר. האחרונים פסקו כהישאומרים הנה, אף (נה) דמסקי דהישאומרים הנה לא אירי רק כשפשט הטלית

שער הציון

(נא) אליה רבה לקמן בסימן רז והתבואות שור בורה דעה בסימן יט: (נב) הב"ח והעלת תמיד והט"ו והאליה רבה ושארי אחרונים: (נג) מגן אברהם והג"א: (נד) הג"א, ע"ש דכתב דדוקא אם מחזיר מיד: (נה) ב"ח ומגן אברהם והג"א:

הַלְבוֹת צִיצִית סִימָן ח

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק מ]

וְאִם נָפַל מִמֶּנּוּ בְּאִמְצַע תְּפִלַּת י"ח וְהִתְחַזְרָהוּ אַחֲרֵיהֶם עָלֵיוֹם⁵⁸,
כְּשֵׁי־סִימָן תְּפִלַּת י"ח יִמְשָׁמַשׁ בְּצִיצִית וְיִבְרָךְ⁵⁹.

58) ולהחזיר בעצמו את הטלית שנפלה באמצע תפילת שמונה עשרה, כתב השו"ע לקמן (סי' צו ס"ד) שהוא הפסק ולא יחזירנה. ואם עבר והחזירה והתעטף בה, כתב המשנ"ב שם (ס"ק טו) שאין צריך להתחיל מתחילת הברכה שנמצא בה, אלא גומר את תפילתו ולאחריה יממש בטלית ויברך עליה.

59) אמנם, לענין תפילין שנשמטו ממקומן באמצע התפילה, כתב לקמן (סי' כה ס"ק מד) בשם הש"ה שאין נוהגים לברך כשמשיבים אותן למקומן, משום שבשעת התפילה אינו חשוב כהיסח הדעת, והרי זה כחולצן על מנת להחזיר [וראה בהגהות רעק"א ס"ק כ].

[משנ"ב ס"ק מא]

וְאִפְלוּ נִפְסְלוּ אִזּוּ צִיצִיּוֹתָיו וְהָיָה לוֹ צִיצִית מְזַמְנִים וְתִקְנָם מִיָּד, אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שְׁנִית, דְּכֵינִן שְׁעָדִין לֹא עָשָׂה מִצְוֹתוֹ לֹא הִסִּיחַ דְּעֵתוֹ⁶⁰.

60) ובטעם הדבר שתיקן הציצית אינו חשוב הפסק, כתב לקמן (סי' כה ס"ק ג) לענין תפילין שנפסק הקשר קודם הנחתן, שכיון שהתיקן הוא מענין המצוה אינו נחשב להפסק.

ולגבי מי שבירך על תפילין וקודם שהניחן נפסק הקשר ואין מי שיתקנו, והוצרך לקחת תפילין אחרות, כתב לקמן (סי' כה ס"ק ג) שצריך לחזור ולברך, כיון שלא נעשתה עדיין מצות ההנחה ולא חלה הברכה על שום מצוה. וכן לגבי מי שבירך על תקיעת שופר וקודם שתקע נטלו ממנו את השופר, והביאו לו שופר אחר, כתב לקמן (סי' תקפה ס"ק ד) שצריך לחזור ולברך. ולגבי העולה לתורה ובירך וקודם שהתחילו לקרוא נמצאה טעות בספר תורה והוציאו ספר תורה אחר לקרוא בו, כתב לקמן (סי' קמג ס"ק כ) שאין צריך לברך שנית, ובמקום שנהגו שחזור ומברך, וטעמם ביאר בשעה"צ שם (ס"ק כ) שהוא משום שעדיין לא חלה הברכה כיון שעוד לא התחילו לקרוא בתורה, אין למחות בהם.

ומי שכבר לבש טלית ולאחר מכן מצא שציציותיו פסולות, כתב לקמן (סי' יט ס"ק ג) שחזור ומברך לאחר שמתקן. ואם אינן פסולות אלא שרוצה להחליפן במהודרות יותר, הסתפק בביה"ל לקמן (סי' כה ס"ב ד"ה מהדק) אם חוזר ומברך, עיין שם.

[משנ"ב ס"ק ש]

יְכוּל לְסִימָן הַבְּרָכָה "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּ לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין"
וְיִוצֵא בְּהֵאָרְחָה⁶¹ [הלק"ט סִימָן קַנְגָה⁶²].

61) אמנם, לענין הרוצה לאכול פרי ולאחר שהתחיל לברך עליו והזכיר שם ומלכות נזכר שכבר בירך על פרי אחר ממין זה, דעת הגרי"ש אלישיב (וזאת הברכה עמ' יד-206) שאינו יכול לסיים בברכה אחרת ממה שכיוון בשעת הזכרת השם ומלכות. וביאר, שאין זה דומה למה שכתב המשנ"ב (כאן) שאף שהתחיל לברך על טלית יכול לסיים את הברכה על תפילין, משום שכאן הריהו מחוייב גם להניח תפילין ולכן יכול לסיים את הברכה עליהן.

ומי שנטל בידיו טלית גדול ולאחר שבירך עליה גילה שאין זו

הטלית שרצה להתעטף בה, כתב הא"א (בוטשאטש, סי"ב) שיכול ללבוש את הטלית שבידיו ואין צריך לחזור ולברך, אמנם כשלוש אחר כך את הטלית שרצה מתחילה ללבושה, צריך לברך פעם נוספת.

62) ואם כבר סיים לברך את כל הברכה ואחר כך נאבדה הטלית ממנו, דייק המאמר מרדכי (סי' כה ס"ק טז) בדעת הלק"ט שאינו יכול להתעטף בטלית אחרת בלא ברכה, אלא צריך לחזור ולברך. וכן כתב המשנ"ב לעיל (ס"ק ל) לגבי מי שלבש טלית בלא בדיקה ומצא אותה פסולה או שנפסלו ציציותיה אחר כך, ולבוש טלית אחרת שעליה לא היתה דעתו בשעת הברכה בתחילה, שצריך לברך עליה.

[משנ"ב ס"ק מב]

צָרִיךְ לְבָרֵךְ⁶³ וכו', וּמִפְּלֵ מְקוֹם לְכַתְּחִלָּה אֵין נִכּוֹן לַעֲשׂוֹת עֲצָה זו כְּדֵי שְׂיִתְחַיֵּב בְּבְרָכָה לְכָלֵי עֲלָמָא, מִשּׁוּם בְּרָכָה שְׂאֵין צָרִיכָה לְדַעַת הַפּוֹטְרִים⁶⁴.

63) ואף שלשון הברכה הוא 'להתעטף בציצית' והוא הרי כבר עטוף בה מקודם לכן, כתב בשו"ת הר צבי (או"ח ח"א סי' יא) שכיון שבכל רגע שמשהה עליו את הטלית נחשב כאילו הוא עושה מעשה לבישה, לפיכך יכול לברך בלשון זה.

64) אמנם לענין מי שנסתפק אם נתחייב בברכת 'על נטילת ידיים', כתב לעיל (סי' ד ס"ק ל ו-לג) שנכון לכתחילה להכניס את עצמו לחיוב ברכה ודאי. וכן כתב בביה"ל לקמן (סי' קנט סי"ג ד"ה ולכתחלה) לענין מי שנטל ידיו לסעודה שלא בכונה, שאף על פי שלדעת רוב הראשונים יצא ידי חובה, מ"מ אם יודמנו לו מים ראוי שיטול ידיו שנית, וטוב שיטמאם כדי שיתחייב בברכה לכל הדעות. ובביה"ל לקמן (סי' כה ס"ה ד"ה וטוב) ביאר הסברא, שכיון שמוכרח לעשות כן מפני הספק, אין זה בכלל 'ברכה שאינה צריכה'.

[משנ"ב ס"ק ש]

הַיֵּשֶׁן בַּיּוֹם שְׁנַת הַצְּהָרִים וּמְסִיר מַעְלָיו הַטְּלִית־קָטָן, יֵשׁ דְּעוֹת בֵּין הַפּוֹטְקִים אִם זֶה בְּכֻלָּל הֶסֶח הַדְּעוֹת⁶⁵.

65) אמנם, מלבד דין היסח הדעת של פשיטת הטלית בשעת השינה, כתב הגרש"ז אויערבך (הליכות שלמה תפלה מילואים סי' יב) שיש לדון שמא כל הישן יתחייב בברכת ציצית לאחר שיקום, אף אם לובש את הציצית בשעת השינה, על פי מה שכתב לחדש שם שכל הישן פטור מן המצוות, ואם כן הרי הוא כמי שאינו מחוייב במצות ציצית בשעת השינה. ומסיק שם, שכיון שהציצית נמצאת על גופו, והוא אדם המחוייב בציצית לכשיתעורר, יש לומר שאינו חייב לברך על הציצית לכשיתעורר.

[משנ"ב ס"ק ש]

עַל־בֵּן מִהֶנְכוֹן שְׁעַל־כָּל־פְּנִים יְכַסֶּה בּוֹ בְּשֵׁעַת הַשְּׁנָה, וְכִשְׁלוֹבְשׁוֹ אַחֲרָיָךְ אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה לְכָלֵי עֲלָמָא⁶⁶.

66) אמנם, לדעת המרדכי המובא לקמן (סי' יח ס"ק ח), שאין חיוב ציצית בכיסוי והעלאה על הגוף, אלא רק בדרך לבישה בלבד, לכאורה לא תועיל עיצה זו.

הלכות ציצית סימן ח

טז באר הגולה

ק בית יוסף
ר תשובות הרא"ש
כלל ב סימן יג
מההיא דמנחות מג
ש (הגהת מימוני
מהלכות ציצית)
[שו"ת הרא"ש שם]
ת הרמב"ם שם

טליתו (לט) שלא במתכוון וחוזר ומתעטף, (מ) צריך לברך; והוא שנפלה בלה, אבל אם לא נפלה בלה, (מא) אף-על-פי (יח) שנפלה רבה, אינו צריך לברך: טז ה'הלן בטליתו בלילה, (מב) צריך לברך עליו (יט) בבקר אף אם לא פשטו. ש'טוב למשמש בו בשעת ברכה: וכן (מג) יעשה מי שלובש טליתו קדם שיאיר היום (הגהות מיימוני בשם ס' התרומה, הסמ"ג וסמ"ק ומרדכי בהלכות תפלין): יז נתפסה בכגד שהוא חייב בציצית ולא הטיל בו ציצית, בטל (כ) מצות ציצית:

שערי תשובה

[יח] שנפלה. עבה"ט. ומ"ש בשם חלק"ט ומשך הברכה כו', נראה דמירי שקרוב להגיע להטלית בהלוח פחות מכ"ב אמות והוא באותה קדר, ואם לאו מטוב שישם למדני חרף' וכשילבש טלית וברך כדינו. ומ"ש בשם שו"ת כנה"ג בהניחיהו אחרים עליו, ע"ש המדמה למי שלא היו נדיו נקיות המבאר בסעיף י'. ומ"ש בענין פרישת הטלית על חתן וכלה, כתב בשבות-יעקב: לקח טלית שאולה, ע"ש שקתב שאפלו מאן דמחזיב בשאולה הינו לתפלה, אבל בשביל צניעות לעלות לתורה או כה"ג פטור. ובפרי-האדמה ח"א כתב שנהגין שמברך והסתם מתעטף בתחלה ואח"כ יאחו הקנף וימשיכו עליו; ולפי שבמדינתנו אין מנהג זה, קצתהי. וכתב בספר מצל מאש (המחבר לספר אש-דח) סי' יד שפ"א נתנו לו טלית להתעטף, וקדם העטיפה בא שמש בהכ"ג וקטרף מידו באמרו שבא בעל הטלית וכקש טליתו, ונתן לו אחר, יש להסתפק אם צריך לברך שנית; והביא שם מדין תרמוס א' שנפל מידו, המבאר בס' רי, ומ"מ העלה שספק ברכות להקל:

המבארים בס' זה כמבאר שם, ע"ש. ובתשובת גת-ונרדים חלק א"ח כלל א סימן כה חלק עליו וכתב דמאחר דהטלית שמשליכין על הסתנים אינו אלא להגן ולא לכבוד ולרומם, א"צ לברך, ע"ש. והמחבר נד-אחרון סותר דבריו של המחבר גת-ונרדים ופסק דצריך לברך, וכן בעל חלק"ט ח"א סי' כ"ב פסק ג"כ דצריך לברך, וכ"כ בתשובת שבות-יעקב ח"ב סימן כג, וסיים שם דלצאת כל הדעות יטל טלית שאולה, ע"ן שם: (יט) בבקר. ב"ח וט"ז חלקו ופסקו דא"צ לברך בבקר (כיון דכסות יום חייב אף בלילה להרא"ש, א"כ לא הני לה שעת פטור כלל, וכן כתב בספר זכרון להגאון מהר"י הכהן). ומ"א כתב, טוב לפטר אותה בטלית-גדול, וע"ן בשכנה"ג שהאריך. כתוב בדרשת מהר"ם מינץ: הישן ביום לא יסלק מעליו הטלית-קטן, רק יכסה בו בשעת שנה, וכשילובשו א"צ ברכה, וכן יוצא מפל הספקות: (כ) מצות ציצית. דציצית חובת גברא לענין זה שאם נתפסה בטלית אז חל עליו החיוב, ע"ן סימן יז:

באר הלכה

האחרונים בזה. על-כן סנדקי שתופס הילד למולו ומתעטף בציצית, אם הטלית שאולה לא יברך עליו ויכדלקמן בסימן יד בט"ז שם, ע"ש במשנה ברורה. ואם הטלית הוא שלו: אם אחר התפלה בעת הפשיטה היה דעתו ללבושו ולא שקה הרבה בימים, אין צריך לחזור ולברך אפלו היה שנוי מקום, כגון שהמילה היה בבית; ואם לא היה דעתו ללבושו, לא מהני אפלו המילה היה במקום התפלה. ואם הסירו סתמא, תלוי באם נשאר עליו טלית-קטן, אין צריך לחזור ולברך על הטלית-גדול, ואם לאו, חוזר ומברך בכל גונו. ואם קפלו והניחו בתוך כיסו הני כמו שפשט אותו בפרוש על דעת שלא לחזור וללבושו, וצריך אחר-כך לחזור ולברך בכל גונו:

באר היטב

אעפ"י שנשאר בידו צריך לברך, דאזנא לה מצותה, דמצות עטוף בגוף, מ"א: (יח) שנפלה רבה. ט"ז חלק אפי' בנפלה רבה צריך לחזור ולברך, דומיא דתפלין אם נשמטו רבן ממקומן דצריך לחזור ולברך, ע"ש. מי שלקח הטלית להתעטף בשתי ידיו, וכשהגביה הידים לעטף נשאר הטלית בידו האחת, א"צ לברך שנית, שיוירי כנה"ג בהגהת ב"י ס"ט. מי שנטל טלית להניחו וברך עליו, וקדם שסיים הברכה נאכד מידו, ימשך הברכה וילך למקום הטלית וסיים הברכה, הלכות קטנות ח"ב סי' קנג. מי שהיה מתפלל תפלת י"ח ונפל טליתו מעליו, ובעוד שהיה מתפלל הניחיהו אחרים עליו, כשסיים תפלתו ומשמש בציצית וברך, שיוירי כנה"ג סעי' י'. במקום שנוהגים שמשליכין טלית על הסתנים והכלות בעת חתונתם, צריך הסתן לברך על הטלית ברפת ציצית, ע"ת וכ"כ השכנה"ג ס"ה, והנינו לפי צדדי דינים המבארים בס' זה כמבאר שם, ע"ש. ובתשובת גת-ונרדים חלק א"ח כלל א סימן כה חלק עליו וכתב דמאחר דהטלית שמשליכין על הסתנים אינו אלא להגן ולא לכבוד ולרומם, א"צ לברך, ע"ש. והמחבר נד-אחרון סותר דבריו של המחבר גת-ונרדים ופסק דצריך לברך, וכן בעל חלק"ט ח"א סי' כ"ב פסק ג"כ דצריך לברך, וכ"כ בתשובת שבות-יעקב ח"ב סימן כג, וסיים שם דלצאת כל הדעות יטל טלית שאולה, ע"ן שם: (יט) בבקר. ב"ח וט"ז חלקו ופסקו דא"צ לברך בבקר (כיון דכסות יום חייב אף בלילה להרא"ש, א"כ לא הני לה שעת פטור כלל, וכן כתב בספר זכרון להגאון מהר"י הכהן). ומ"א כתב, טוב לפטר אותה בטלית-גדול, וע"ן בשכנה"ג שהאריך. כתוב בדרשת מהר"ם מינץ: הישן ביום לא יסלק מעליו הטלית-קטן, רק יכסה בו בשעת שנה, וכשילובשו א"צ ברכה, וכן יוצא מפל הספקות: (כ) מצות ציצית. דציצית חובת גברא לענין זה שאם נתפסה בטלית אז חל עליו החיוב, ע"ן סימן יז:

משנה ברורה

היה בסתמא, לכן אמרין דאם נשאר עליו טלית-קטן עדן לא הסיח דעתו מן המצוה, ובאם לאו, מסתמא הסיח דעתו; אבל אם היה דעתו בפרוש לחזור וללבושו מיד, אין צריך לחזור ולברך כשילובשו מיד אפלו אם לא נשאר עליו טלית-קטן, וכן להפך לא מהני הטלית-קטן, וכמו שכתבנו למעלה. ונראה דאם פשט אותו בתוך התפלה, אפלו בסתמא, הני כמו שפשט אותו על דעת לחזור; וכן אם קפלו והניחו בתוך כיסו הני כמו שפשט אותו בפרוש על דעת שלא לחזור וללבושו, וצריך אחר-כך לחזור ולברך בכל גונו:

לברך, בזה גרע יותר, דהא (נו) נפלה בלא דעת ואזנא לה מצותה, ואפלו (נז) נשאר עליו טלית-קטן לא מהני: (מ) צריך לברך. אפלו אם (נה) לובשו מיד. ואם נפל ממנו באמצע תפלת י"ח והחזירוהו אחרים עליו⁶⁰, (נט) כשיסיים תפלת י"ח ומשמש בציצית ויברך⁶¹: (מא) אף-על-פי שנפלה רבה. הט"ז ואליה רבה חולקין על זה, וגם הגר"א מצידד לדברי הט"ז. ולכלי עלמא אם נפל מעל כל הגוף אף-על-פי שנשאר בידו (ס) צריך לברך, דאזנא לה מצותה, שעקר מצות עטוף הוא בגוף. אם ברך על הטלית ונפל מידו קדם שנתעטף בו והגביהו ולבושו, (סא) אין צריך לברך שנית. ואפלו נפסלו אז ציציותיו והיה לו ציצית מזמנים ותקנם מיד, (סב) אין צריך לברך שנית, דכיון שעדין לא עשה מצותו לא הסיח דעתו⁶² [כמו בתפלין לקמן בסימן כה סעיף יב ע"ן שם בט"ז סעיף-קטן יב]. ומי שלקח טלית להתעטף בו והתחיל לברך עליו, וקדם שסיים הברכה לקחיהו ממנו, ותפלין לפניו, יכול לסיים הברכה "אשר קדשנו במצותיו וצננו להניח תפלין" ויוצא בזה⁶¹ [הלק"ט סימן קנג⁶², והארצות-החיים הסכים עמו להלכה]: טז (מב) צריך לברך⁶³. דקימא לן לילה לאו זמן ציצית הוא והני הפסק. (סג) ויש חולקין בזה, כיון דכסות יום חייב אף בלילה לדעת מקצת הפוסקים, ויכדלקמן בסימן יח; וספק ברכות להקל. ומפל מקום נכון לכון לפטר אותה בטלית-גדול. וכל זה כל זמן שלא פשטו, אבל אם פשטו על דעת שלא ללבושו חכף, צריך לברך אחר-כך כשילובשו לכלי עלמא. ומפל מקום (סד) לכתחלה אין נכון לעשות עצה זו כדי שיתחייב בברכה לכלי עלמא, משום ברכה שאין צריכה לדעת הפוסקים⁶⁴. הישן ביום (סה) שנת הצהרים ומסיר מעליו הטלית-קטן, יש דעות בין הפוסקים אם זה בכלל הסח הדעת⁶⁵, על-כן מהנכון שעל-פל-פנים יכסה בו בשעת השנה, וכשילובשו אחר-כך אין צריך ברכה לכלי עלמא⁶⁶: (מג) יעשה. ע"ן בט"ז שקתב דהאי וכן' אינו מדרק, דכזה צריך מדינא למשמש בבקר כשהוא מברך על הטלית: יז (מד) מצות ציצית. דציצית חובת גברא לענין זה, שאם נתפסה בטלית אז חל עליו החיוב. ע"ן סימן יז:

שער הציון

(נו) מגן-אברהם: (נז) פשוט: (נח) בית-יוסף: (נט) שני כנסת הגדולה: (ס) מגן-אברהם: (סא) אליה רבה בשם שני כנסת הגדולה, ותמיה על באר היטב שלא העתיק רק ראשית דבריו: (סב) ארצות-החיים: (סג) ב"ח וט"ז ואליה רבה: (סד) פרי-מגדים: (סה) שני כנסת הגדולה בשם הר"מ מינץ: